

Kiruna kommun
Att. Anders Karlsson
981 85 Kiruna

Skickas per e-post till
anders.karlsson@kiruna.se

Jävsproblematik inom Kiruna kommun

Med hänvisning till de kontakter som har förevarit mellan dig och företrädare för LKAB:s hållbarhetsavdelning strax innan julleddigheten återkommer vi med en mer utförlig beskrivning av de risker för jäv- och intressekonflikter inom den kommunala organisationen som LKAB har uttryckt oro för och uppmärksammat kommunledningen på under en längre tid.

Ett allvarligt problem är att flera personer inom den kommunala organisationen tillåts inneha olika roller inom kommunkoncernen, i vissa fall samtidigt som de innehar intressen i privata företag med koppling till kommunen. Ett exempel är en [REDACTED] som samtidigt som han fortsatt arbetar [REDACTED] är ledande politiker och ordförande i ett [REDACTED] som anlitas av [REDACTED]. Ytterligare ett exempel är [REDACTED] som har ägarintressen i bolag där LKAB har fått förfrågningar från kommunen som LKAB har ansett inte är lämpliga på grund av risken för intressekonflikter. Samtidigt kan man ifrågasätta lämpligheten i de fall högt uppsatta kommunpolitiker samtidigt innehar ledande operativa befattningar i kommunala bolag. En sådan rollkombination riskerar också att skapa intressekonflikter och kan försvaga bolagens självständighet samt den politiska styrningens legitimitet.

OSL 18:3

LKAB har ett nära samarbete med Kiruna kommun och parterna måste tillsammans arbeta med många viktiga frågor särskilt vad gäller LKAB:s utvecklingsplaner och den fortsatta samhällsomvandlingen. Vikten av ett förtroendefullt samarbete framgår uttryckligen av den avsiktsförklaring som tecknats på kommunens initiativ 2025-08-27. För att detta samarbete ska fungera är det dock avgörande att LKAB och alla andra som bor och verkar i Kiruna kan känna tilltro till att kommunens företrädare agerar utifrån saklighet och opartiskhet – inte utifrån egna ekonomiska intressen eller för att gynna bolag där privata intressen finns. Ett förtroendefullt samarbete är en förutsättning för att samhällsomvandlingen ska kunna genomföras på ett rättssäkert och effektivt sätt. LKAB ser dock med oro på utvecklingen vad gäller sammanblandningen av roller på centrala positioner. Bara misstanken om att kraven på saklighet och opartiskhet inte beaktas, kan påverka förtroendet för den kommunala organisationen. Det står inte bara i strid med kommunens egna riktlinjer för att motverka mutor, korruption och jäv utan riskerar även att bryta mot jävsreglerna i kommunallagen och förvaltningslagen.

LKAB förstår problematiken kring att rekrytera kompetent personal men så länge någon arbetar för kommunen kan denne inte samtidigt ha kvar ett ägarintresse i bolag med en

verksamhet som direkt kan gynnas av hur kommunala beslut fattas. Det gäller särskilt personer på högre positioner och politiker. Det är inte tillräckligt att berörda personer endast avstår från att delta i själva beslutsfattande i frågor som är kopplade till privata bolag där egna eller nära anhöriga har ekonomiska intressen.

Kiruna kommun har en laglig skyldighet att ha en god intern kontroll och att säkerställa att verksamheten bedrivs rättssäkert och effektivt. Kommunledningen har således ett stort ansvar och en central roll i det förebyggande arbetet mot korruption. Detta framgår även av regeringens handlingsplan mot korruption och otillåten påverkan (2024–2027), som anger att arbetet ska vara systematiskt, riskbaserat och integrerat i internkontrollprocesser. Kommunens egna revisorer påtalade dock redan 2022 att det finns en allmän "bristande medvetenhet kring risker för mutor och korruption samt hur dessa risker motverkas", se bifogad rapport [Bilaga 1](#).

För att värna om rättssäkerheten och medborgarnas förtroende krävs ett tydligt ställningstagande från kommunledningen. Åtgärder måste vidtas omgående för att säkerställa att kommunens verksamhet bedrivs i enlighet med lagens krav på saklighet och opartiskhet. Med hänvisning till ovanstående föreslår LKAB att kommunen genomför följande.

- Utred kopplingen till Konsultbolaget samt se över om, hur och när eventuella arbetsuppgifter har lämnats till bolaget.
- Redogör för vilka åtgärder som kommunen har vidtagit med anledning av tidigare granskningar som påtalat brister i arbetet mot korruption och jäv.
- Utför analyser inför tillsättningar avseende risk för korruption och otillbörlig påverkan.
- Initiera en ny oberoende utredning av jävsproblematiken och intressekonflikter inom kommunens organisation.
- Uppdatera kommunens "Riktlinjer för att motverka mutor, korruption och jäv" antagna av KS 2018-02-26, § 65, vilka inte hänvisar till gällande jävsregler i kommunallagen.
- Säkerställa att kommunens egna interna rutiner efterlevs i alla delar av verksamheten genom en mer systematisk internkontroll.

Vi utgår från att detta är en högt prioriterad fråga för Kiruna kommun och emotser en återkoppling från er hur ni avser att agera och vilka åtgärder som kommer att vidtas.

Med vänlig hälsning
Luossavaara-Kiirunavaara AB (publ)

Therese Sandin, Bolagsjurist
therese.sandin@lkab.com